

Sekatekniikasta valokuvaan omaa luovaa ilmaisua tutkimalla

Anne Rinnet-Liius

Opinnäytetyö
Kulttuuri
Kuvataiteen koulutusohjelma
Kuvataiteilija

2017

Kulttuuri
Kuvataiteen koulutusohjelma
Kuvataiteilija

Tekijä	Anne Rinnet-Liius	Vuosi	2017
Ohjaaja(t)	Jari Penttinen		
Toimeksiantaja			
Työn nimi	Sekatekniikasta valokuvaan- omaa luovaa ilmaisua tutkimalla		
Sivu- ja liitesivumäärä	40+4		

Taiteilijat tunnetaan usein toistuvasta samankaltaisesta ilmaisutavastaan. Tutkimukseni tarkoitus oli löytää oma kuvallinen ilmaisutapani, jota voisin toistaa ja kehittää. Olen kokeillut monenlaisia kuvan tekemisen tapoja, mutta koulutuksen-
kaan aikana ei noussut mitään erityistä tekemisen tapaa esille, jonka olisin voinut tuntea heti omakseni. Halusin tutkia nyt itseäni ja tekemistäni. Tutkimuksen alkuun pääsin analysoimalla aikaisempia projektejani. Vertasin itseäni Jouko Puraseen, jolla on mielestäni joitakin yhtäläisyyksiä kanssani.

Otin mukaan sekatekniikan menettelytapoja, koska sekatekniikka eri muodoissaan on ollut mielestäni aina kiinnostavaa ja olen myös käyttänyt sen joitakin osia alueita aikaisemmissa töissäni. Sekatekniikka aihealueena on lähes rajaton. Rajasin tutkimukseen työskentelymenetelmiä, joissa on käytetty valokuvaa jossain vaiheessa teoksen tekemistä. Valokuva on aina ollut tärkeä osa tekemistäni. Käytin myös uusia taiteen tekemisen välineitä, kuten digitaalista kuvaa ja kuvankäsittelyä.

Viime syksynä tarvitsin useita töitä, koska minulla oli näyttely. Vaikka olin tehnyt monia sekatekniikan kokeiluja, päädyin kuitenkin valokuvaan ja valokuvateoksiin, fotomontaaseihin, jotka luontuivat minulle parhaiten, kun tarvittiin nopeata suoritusta. Etsin tekniikkaa, jota voisin toistaa, niin kuin monet taiteilijat tekevät. Päädyin valokuvaan ja fotomontaaseihin, myös kuvien yhdisteleminen erilaisin tavoin voisi olla ilmaisukeinoni.

Avainsanat valokuva, valokuvataide, sekatekniikka, mixed media
kommunikaatio, akryyllilevy, Puranen Jorma, ilmaisu
tapa

Culture
Fine arts program
Artist

Author	Anne Rinnet-Liius	Year	2017
Supervisor	Jari Penttinen		
Commissioned by			
Subject of thesis	Mixed media to photograph own creative expression by exploring		
Number of pages	40+4		

Often artists are identified by the identical repetitive artistic expression. The purpose of this research was to find my way of visual expression, which I could repeat and develop. I have tried different ways to make a picture, but during the training, did not rise any specific conclusion which I immediately could have felt my own. Now I wanted to explore myself and my way to make.

I got started this research by analysing my earlier projects. I compared myself to Jouko Puranen, which I believe has some similarities with me.

I took along, ways to make mixed media, because mixed media in its various forms has always been interesting and I have also used some of the mixed media in some of my earlier works. Mixed media topic area is almost unlimited. I did line the work methods in which have been used a photograph at some point of the work. Photograph has always got important place in my life. I also used new tools of art making, such as digital image and image processing.

Last fall, I needed several works, because I had an exhibition. Although I had done many experiments with mixed media I ended photography and photography art work, photomontages, which seemed natural to me, when I needed fast performance. I'm looking for technique what I could repeat, as many artists do. During this investigation, I ended up photograph and photomontage, also images combining by using different methods could be a way of my expression.

Keywords Photograph, photoart, mixed media, communication, acryl sheet, Puranen Jorma, expression

1	JOHDANTO	5
2	OPINNÄYTETYÖN TAVOITE, HAASTEET JA TOTEUTUS	7
3	AIKAISEMMAT KUVALLISET ILMAISUKEINONI.....	8
3.1	Projektin Kommunikaatio ajan virrassa	8
3.2	Aiheiden Kommunikaation muutos työstäminen kuvallisin keinoin	9
3.3	Valokuvien synty	10
3.4	Projektini Suru.....	11
4	JORMA PURANEN JA MINÄ.....	15
4.1	Kiinnostuin Jorma Purasesta valokuvataiteilijana	15
4.2	Purasen valokuvaprojekti ja muu valokuvaus	15
4.3	Yhtäläisyyksiä Purasen taiteen kanssa.....	17
5	SEKATEKNIikka JA LÄHELLÄ OLEVIA TEKNIIKKOITA	20
5.1	Sekatekniikassa lähes rajoittamattomasti mahdollisuuksia	20
5.2	Sekatekniikalle läheisiä työskentelytapoja	20
6	OPINNÄYTETYÖN TOIMINNALLINEN OSUUS	23
6.1	Erlaisia kokeiluja eri menetelmin.....	23
6.2	Näyttelyni ja siihen liittyvät työni	29
7	POHDINTA.....	39
	LÄHTEET	41
	LIITTEET	42

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni etsin omaa kuvataiteellista ilmaisukeinoja. Tekniikkana tutkin sekatekniikkaa, maalausta, valokuvaa ja nykytekniikkaa, kuten digitaalista kuvaa ja kuvankäsittelyä, joiden välimaastoon oma ilmaisuni mielestäni kuuluu. Sekatekniikka taiteessa on mielenkiintoinen tutkimisen kohde, koska ilmaisun mahdollisuudet tällä tekniikalla ovat rajattomat. Toisaalta tuntuu, että kaikki on jo keksitty ja kaikella on jo ollut tekijänsä. Mistä sitten voisi löytää persoonallisuutta tekemiseensä? Ammattikorkeakoulun kuvataiteen opiskelussa sivuttiin monia nykytekniikan asioita, mutta koulutusaikana ei ollut aikaa syventyä omaan tekemiseensä kuvataiteilijana. Varsinaisia yllätyksiä ja valmiita vastauksia ei myöskään opintojen aikana tullut. Huomasin, että minun on löydettävä vastaukset itse.

Erilaiset tietokoneohjelmat mahdollistavat taiteen ilmaisuun monenlaisia keinoja perinteisten vanhojen taiteen tekniikoiden ohella, joita ovat esimerkiksi taidemaalaus ja kuvanveisto. Uusia keinoja kuvan tuottamiseen tulee jatkuvasti lisää. Kaikkea ei koskaan pysty hallitsemaan, joten pitäisi osata valita niistä se ilmaisukeino, joka tyydyttää itseä ja jossa voisi ajatella kasvavansa ja edistyvänsä. Olen kokeillut aikaisemmin monia erilaisia tekniikoita ja tapoja tehdä kuvataidetta ja kuvaa. Ilmaisukeinoja on niin paljon, että niiden joukosta on vaikeata löytää sitä ominta omaa ilmaisua. Olen persoonaltani kokeileva, enkä yleensä jämähdä tekemään samaa asiaa moneen kertaan. Nykyään taiteilijan kuitenkin odotetaan tekevän jotakin samaa, josta hänet voidaan tunnistaa. Yleensä aihe tai tekniikka toistaa eri taiteilijoilla itseään. Tutkimiskysymykseni onkin: Mikä voisi olla minun ilmaisutapani?

Opinnäytteessäni tutkin sitä, mistä näiden tekniikoiden joukosta löytyy minulle luonteenomaisin ja mielenkiintoisin ilmaisumuoto. Vastauksia etsiessäni toiminnallisessa osiossa tutkin sekatekniikkaa ja valokuvan merkitystä tekemisessäni. Tutkin myös digitaalisuuden merkityksiä maalauksen tekemisessä ja sekatekniikassa.

Liikkeelle lähdin siitä mitä olen tähän mennessä tehnyt ja minkälaisia aihealueita olen käyttänyt ja mihin tekemiseni on johtanut. Kerron kahdesta isommasta taideprojektistani. Kommunikaatio ajan virrassa kertoo kommunikaation kulusta 1800-luvulta tähän aikaan. Hiekan museoon tekemästäni projektista Suru, jossa museossa olevasta esineestä tehdään nykyaikaistettu versio. Mietin samalla, löydätkö toista taiteilijaa, joka kuuluisi samaan genreen kanssani. Minkälaisia päätelmiä voisin tehdä näiden, sekä toiminnallisen osion töiden perusteella itsestäni ilmaisijana? Tätä kautta hain vastausta siihen, mihin ilmaisuni kuvataiteessa on menossa ja toivoin löytäväni minulle läheisen ja mieleisen ilmaisukeinon.

2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITE, HAASTEET JA TOTEUTUS

Opinnäytetyöni tavoite oli löytää itselleni istuva, mielenkiintoinen ja mieleinen kuvallinen ilmaisukeino. Sitä etsiessäni tutkin valokuvan, digitaalisuuden ja erilaisten tekniikoiden, kuten maalauksen ja painotekniikoiden yhdistämistä erilaisin keinoin. Useat taiteilijat ovat tunnistettavissa omasta tyylistään ja ilmaisustaan ja toistavat samoja elementtejä ja tyyliä tai aihetta. Toivoin löytäväni tällaisen tunnisteen ja mielenkiinnon kohteen myös itselleni.

Sekatekniikassa mahdollisuuksia on loputtomiin. Erilaisista tekniikoista ja tekemisen tavoista oli haasteellista löytää ne ratkaisut, jotka olivat osuvimpia. Rajasin kuitenkin alueen tekemiseen, jossa käytetään jossain määrin valokuvaa, joko apuna, tai itse teoksena niin, että siihen liitetään kuitenkin muutakin kuin itse valokuva. En kuitenkaan rajannut pois valokuvaa, maalausta tai muuta tekniikkaa ainoana tekemisen muotona, jos ne nousivat pinnalle ja tuntuivat oikealta. Aika oli myös rajoittava tekijä tutkimustyötä tehdessä. Tutkimiseen paneutuminen varsinkin teos-osiossa vei paljon aikaa, koska erilaisia mahdollisuuksia oli paljon. Rajan vetäminen ajankäytön takia oli vaikeaa. Yritin löytää ja poimia joukosta asioita, jotka olivat minulle merkityksellisiä ja joita voin tulevaisuudessa hyödyntää.

Opinnäytetyössäni olen käyttänyt tutkimusaineistona taiteellisia projektejani. Kuvaa projektieni kulkua ja niihin liittyviä ajatuksia ja valitsemiani tekniikoita. Tuon esille mihin kuvallinen ilmaisuni on edennyt tähän mennessä. Käyn läpi tekniikan lisäksi jonkin verran myös sisältöä, jotta pääsen ymmärtämään, minkälainen tekijä olen ja minkälainen tekijä voisin olla. Tutkimuksen apuna olen käyttänyt verkkojulkaisuja, kirjallisuutta, työpäiväkirjaa ja valokuvia.

Kokeilin eri menetelmiä, käyttäen apuna valokuvaa jossain vaiheessa teoksen tekemistä. Tarkastelin saatuja tuloksia ja dokumentoin tekemistäni. Annoin kuitenkin tutkimiselleni mahdollisuuden kuljettaa tekemistäni. Kustannukset opinnäytetyössäni koostuivat erilaisten kokeilujen materiaaleista, aikaisemmin tehtyjen projektien kustannuksista, sekä näyttelystä ja siihen liittyvistä toimenpiteistä ja näyttelytöiden vedostamisesta, pohjustamisesta ja kehystämisestä. (Rinnet-Liius 2016.)

3 AIKAISEMMAT KUVALLISET ILMAISUKEINONI

3.1 Projekti Kommunikaatio ajan virrassa

Olen 2010 tehnyt projektin, joka kertoi kommunikaation muutoksesta taiteen aiheena. Projektissa käydään keskustelua ajassa 1800 luvulta tähän päivään, aiheena on ihmisten välinen kommunikaatio. Pohdin kommunikaatiota ja ajan merkitystä siinä. Projekti tuotti useita maalauksia kankaalle ja sekatekniikkaa akryyilevylle. Pääteokseksi muodostui 12 valokuvaa, jotka yhdessä muodostivat 2m x 2m kokoisen teoksen sekä kolme kerroksellista akryyilevylle tehtyä työtä.

(Rinnet-Liius 2010.)

Kuva .1. Öljväriluonnos

Teoksissani mietin teknologian vaikutusta kommunikointiin sosiaalisessa kanssakäymisessä ja sitä kautta taideteokseen. Tutkiessani kommunikaation kulkua käytin ajatuksieni apuna ja symbolina Albert Edelfeltin teosta, Ruokolahden eukot kirkonmäellä, joka on tehty 1887 (vrt. Kuva1). Teos kuvaa sen ajan naisten yhteistä hetkeä, jossa kommunikointivälineenä toimii puhe. Peilasin eukkojen aikalaisia nykyaikaan. Hain vastausta siihen, mitä muutos vaikuttaa taideteokseen ja sen

tekemiseen. Miten kuvataiteen keinoin voisi kuvata kommunikaation kulkua ja viestiä ajassa? Ulottuuko viesti 150 vuoden takaa meidän päiviimme. Tarkoitukseni ei ollut nykyaikaistaa Edelfeltin maalausta tähän päivään, vaan hain vastausta sille, miten kommunikoinnin muuttuminen voi vaikuttaa taideteosten tekemiseen. Minkälainen on kommunikaation kulku, ulottuuko se 1800-luvulta tähän päivään, saako ajasta enää kiinni, minkälaisia merkityksiä se antaa? (Rinnet-Liius 2010.)

3.2 Aiheen Kommunikaation muutos työstäminen kuvallisin keinoin

Aloitin aiheen käsittelyn öljyvärimaalauksilla, joissa mietin aihetta. Maalauksia syntyi kaksi suurta (120 cm x 90 cm) ja useita pienempiä. Maalauksen jälkeen jätin aiheen syrjään, koska en oikein osannut päättää, mihin suuntaan lähtisin. Aiheen työstämisen prosessi oli menossa päässäni kuitenkin koko ajan. Päätin katsoa mitä alitajuntani tuo aiheesta pinnalle. Aloin tehdä kolmea (110cm x 50cm) kolmi-kerroksista työtä rinnakkain akryylilevyille. Akryylilevyihin alkoi tulla naishahmoja, aivan niin kuin Edelfeltin maalauksessakin oli, mutta nämä naishahmot olivat jokainen omassa teoksessaan ja kommunikoivat ulkopuoliselle, paitsi keskimäinen kolmesta, jossa oli kaksi hahmoa, jotka kommunikoivat keskenään. Teoksiin tuli kolme kerrosta. Alimmaisiin tein Ruokolahden eukkojen hahmoja ja luonnoksia. Kerrokset kertoivat hyvin ajasta ja eukot tutkielmani lähtöpisteestä. Ne edustivat sen ajan maalauksia ja ajan henkeä ja sitä, miten ne kommunikoivat lähtöpisteestä nykyaikaan asti. Viesti oli vain nyt toinen, kuin alkuperäisessä maalauksessa. (Rinnet-Liius 2010.)

Akryylitasot olivat ikään kuin ajan kerrostumia, joista saattoi nähdä läpi ja kommunikaatio kulki tasolta toiselle (kuva 2). Tasojen päällimmäiseen kerrokseen se nousi kysymyksinä. Teoksessa Missä sinä olet? hahmo tavoittelee ystäväänsä kerrostasolla, mutta yrittää myös saada viestiä ajan takaa. Teoksessa, Olisitpa täällä hahmo kaipaa fyysistä seuraa, niin kuin entisajan maalauksessa on kuvattu. Hahmo haluaa kommunikoida ajassa menneeseen, sekä tasolla aikalaistensa kanssa fyysisesti. Teoksessa Yhdessä hahmo on saanut fyysisen kosketuksen aikalaiseensa, sekä kommunikoivan yhteyden menneeseen, joka on hänen olemisensa perusta. (Rinnet-Liius 2010.)

Kuva 2. Missä sinä olet?

Yhdessä

Olisitpa täällä

3.3 Valokuvien synty

Akryylilevyjen ilmavuus ja niille heijastuvat kuvat alkoivat kiinnostaa ja aloin valokuvata niitä. Valokuvasin, etsien hahmoja teoksesta. Tarkensin tasolta toiselle. Hain heijastumia ja yksityiskohtia. Kuvasin usein sivusta, hakien valokohtia ja heijasteita. Valokuvia syntyi useita. Valokuvat olivat kuin kerrostumia ajan kulusta ja kommunikaatiosta ajan virrassa. Ne ikään kuin liimasivat ajan tasot yhdeksi, jossa näkyvät kaikki kommunikaation kerrostumat. (Rinnet-Liius 2010.)

Hämyisät kuvat tuovat mieleen menneen, ikkuna-aiheet ajan kulun. Kerroksissa näkyy himmeitä luonnoshahmoja eukoista, jotka edustavat aikansa ihmisiä ja kulkevat omasta ajastaan tähän päivään. Kuvissa kulkee viivoja, jotka kuvaavat sähköisen kommunikaation kulkua. Valokuvistani muodostui yksi teos, johon kuuluu kaksitoista (40 cm x 40 cm) valokuvaa. (Kuva 3; Rinnet-Liius 2010.)

“Kommunikaatio ajan virrassa” teoksen synty lähti siis öljyvärimaalauksista, joissa

mietin aihetta vanhan maalauksen, "Ruokolahden eukot" inspiroimana. Seuraavassa vaiheessa annoin ajatuksen viedä ja painoin naishahmoja kolmikerroksiselle akryylilevylle. Akryylilevylle tuli myös valokuvia Ruokolahden eukoista. Akryylilevyjen heijastusten innoittamana kuvasin, dokumentoin ja kuvasin. Ihastuin valokuviiin ja niistä tuli projektini pääteos. Mielenkiintoista oli huomata, että samaa aihetta käsiteltiin Kiasmassa myöhemmin. Vuonna 2013 Kiasma Hits kokoelmannäyttelyn alla oli näyttely Good morning Mr. Orwell - kommunikaatio taiteen aiheena. (Miller 2013).

Kuva 3. "Kommunikaatio ajan virrassa". 12 valokuvaa.

3.4 Projektini Suru

Toinen projektini Suru syntyi Hiekan taidemuseossa olleen Ville Wallgrenin veistoksen Lohdutus innoittamana. Tehtäväni oli tehdä museossa olevasta esineestä nykytaideteos. Teokset tulivat näyttelyyn Hiekan museoon myöhemmin. Valitsemassani Wallgrenin veistoksessa on alaston pari kietoutuneina toisiinsa. Sen muotokieli oli selkeä ja siitä oli suhteellisen helppo ottaa vaikutteita uuteen veistokseen. Teoksen nimi Lohdutus lähti viemään ajatuksia suruun ja kyyneliin.

Ensimmäinen ajatukseni oli tehdä veistoksesta pelkistetty suurennos. Halusin ottaa veistoksesta muotoa, mutta en yksityiskohtia. Projektin alusta asti ajattelin tekeväni nykytaideteoksena veistoksen. Annoin ajatukseni viedä ja muoto alkoi muuttua mielessäni, eikä lopullinen työ näyttänyt ollenkaan Wallgrenin veistoksesta. Muotoilin pelkistetyn hahmon, joka istui tuolilla ja jonka päällä oli kietoutunut osio, joka symbolisoi kietoutunutta paria Wallgrenin veistoksesta. Materiaalia mieitin pitkään, mutta päädyin lopulta kierrätysmateriaaliin. Kierrätysmateriaali tuntui olevan ajankohtainen materiaali. Muotoilin veistoksen sanomalehdestä pakkaus-teipistä, sukkahousuista ja pinnoitin sen väärinpäin kääntämälläni oluttölkeillä, jotka kiinnitin pop-niiteillä. Tölkkien alumiini oli aika pehmeää ja niittejä oli vaikea kiinnitellä joustavan materiaalin päälle. Veistoksesta tuli 130 cm:n korkuinen valua hahmo. (Kuvat 4 ja 5; Rinnet-Liius 2009.)

Kuva 4. ja 5. Veistoksen työvaiheita

Dokumentoin työtäni ja kuvailin hahmoa ja sen valmistumisvaiheita. Katselin veistoksesta otettuja kuvia, jotka olivat mielestäni mielenkiintoisia. Käsittelin kuvia kuvankäsittelyllä mustavalkoisiksi. Hahmo muuttui kuvissa dramaattiseksi, salape-

räiseksi. Suurensin kuvat ja tein niistä grafiikan vedoksia, joihin yhdistin Wallgrenin veistoksen kuvia. Vedoksista tulleen positiivisen palautteen kannustamana, vein vedokset Hiekan museon näyttelyyn päätyönäni. (Kuva 6.)

Tässä projektissani tein siis veistoksestani valokuvan ja kuvankäsittelyn kautta grafiikanvedoksia ja myöhemmin myös öljyväri maalauksia (Kuva 7) toisin kuin edellisessä projektissani lähdin öljyvärimaalauksista, jotka grafiikan ja sekatekniikan kautta päätyivät valokuviksi. (Rinnet-Liius 2009.)

Kuva 6. Grafiikantyöni aiheesta Suro

Kuva 7. Projektista syntynyt öljyvärimaalaus Ystävät

4 JORMA PURANEN JA MINÄ

4.1 Kiinnostuin Jorma Purasesta valokuvataiteilijana

Valitsin vertailtavaksi valokuvaajaksi Jorma Purasen siitä syystä, että koen joillakin alueilla jonkinlaista samankaltaisuutta hänen kanssaan. Jorma Puranen on menestynyt valokuvataiteilija ulkomaita myöten. En voi sanoa kulkeneeni hänen jalanjäljissään, tai saaneeni kovin paljon vaikutteita häneltä. Olin Ateneumin kaupassa ja käteeni sattui laatikollinen kortteja, joihin ihastuin. Katsoin, että joku on tehnyt grafiikkaa, jollaista olin itsekin suunnitellut tekeväni. Ihastelin kortteja ja hautasin kortit pöytälaatikkooni, jonne ne unohtuivat.

Koska olin itse kuvannut heijastuksia omista maalauksistani ja akryylilevyistä katsoin vuosien kuluttua pöytälaatikossa olevia kortteja uusin silmin ja havaitsin niiden olevankin valokuvia, jotka oli kuvattu lähimain samalla tavalla, kuin olin omat kuvani ottanut aikaisemmin. Silloin pistin merkille tekijän nimen ja kiinnostuin hänestä.

Jossain vaiheessa näin näyttelyesitteen muotokuvista, joissa oli heijasteita ja ihastuin niihin oitis. Havaitsin, että tekijä oli sama kuin korteissa ja näin aloin kiinnostua Purasesta valokuvaajana yhä enemmän. Purasen kuvat vahvistivat uskoani myös siihen, että on hyväksyttävää käyttää kameraa eritavoin, kuin yleisesti ajatellaan.

Aloin kiinnittää huomiota Purasen työskentelyyn ja huomasin, että minulla on yhtäläisyyksiä hänen kanssaan. Hän toi saamelaisihmisiä kuviinsa ja minä olin tuonut symbolisesti menneestä ajasta valokuvaprojektissani Ruokolahden eukot. Hän teki myös kuvansa kuvaamalla, eikä esim. tietokonetta käyttäen, samoin kuin minäkin kyseiset kuvani tein. (Rinnet-Liius 2016.)

4.2 Purasen valokuvaprojekti ja muu valokuvaus

Jorma Puranen teki kuvalöydöksiä pariisilaisessa museossa. Hän löysi ruhtinas Bonaparten Lapin matkan lasinegatiiveja jo vuonna 1884 tehdyiltä retkeltä. Hän

kuvasi uudelleen vanhat saamelaisista otetut valokuvat, vedosti ne graafiselle filmille ja pohjusti läpikuultavat muotokuvat akryylilevylle, jotka hän sijoitti uudelleen samaan maisemaan alkuperäisten kuvien kanssa ja kuvasi ne uudelleen. Sarjan nimi oli Kuvitteellinen kotiinpaluu. Kuvitteellinen kotiinpaluu on yritys käydä vuoropuhelua menneisyyden ja nykyisyyden, maiseman ja kahden historiallisen hetken, mutta myös kahden kulttuurin välillä. Puranen pohtii kuvien kautta menneen ja nykyisen suhdetta. (Järvinen, 2000; Jorma Puranen –artikkeli 2010.)

Tässä kohtaa tuli mieleeni oma valokuvateokseni Kommunikointia ajan virrassa, jonka tein 2010, jolloin en tiennyt vielä Purasesta mitään. Teoksessa käydään myös keskustelua ajassa 1800 luvulta tähän päivään, aiheena vain on ihmisten välinen kommunikaatio. Pohdin kommunikaatiota ja ajan merkitystä siinä.

Eletyt kokemukset, tarinat ja myytit näkyvät tässä Purasen työssä. Valokuva tarjoaa mahdollisuuden yhdistää jo kadonnut muisti ja kenties visualisoida tulevaisuuden häivähdys. *“Kuvitteellinen kotiinpaluu on tutkimusta, taidetta, performanssia, se vie meidät aikakerrostumien lävitse.”* (Järvinen 2000.)

Näissä Purasen kotiinpaluutöissä on tilaa josta katsoja voi tehdä tulkintoja saamelaisista, heidän taustastaan ja elämästään. Hietaharju sanookin (2010,132) *“Katsoja rakentaa tulkintoja kuvien väliseen tilaan, yhdistää kuvat kokonaisuudeksi ja sijoittaa siihen jatkumon. Jatkumo pitää sisällään syy ja seuraus suhteen”*. Samoin, kuin nämä repliikit sopivat Purasen valokuvasarjaan, Kuvitteellinen kotiinpaluu, sopivat ne myös omaan sarjaani Kommunikointia ajan virrassa.

Kuva 8. Kuvitteellinen kotiinpaluu (Puranen 1991)

Puranen kuvaa myös maisemaa. Tuomalla esiin kaiken normaalisti huomaamatta jäävän välitteisyyden Puranen onnistuu luomaan uudenlaista kauneutta. Hän näkee kauneutta retusointijäljissä, heijastuksissa, väliin suorastaan pieleen menneissä yrityksissä kuvata nykyhetkeä. (Kantokorpi 2013.)

Puranen on yhdistänyt maalaamisen ja valokuvaamisen maalaamalla mustaksi kiiltävällä alkyylimaalilla puulevyjä, jotka hän on asettanut ulos talviseen luontoon. Tämän pinnan kautta taiteilija on sitten kuvannut maiseman. Puranen on löytänyt siveltimen, joka kameran kanssa pystyy maalaamaan maalauksen.

Puranen siis lavastaa kuvaustilanteita, valojen maalien ja erilaisten levyjen avulla. Kuvatessani teen myös itse samoja asioita, mutta yleensä satunnaisesti. Joskus olen varta vasten järjestänyt olosuhteita sopivaksi, esimerkiksi heijastuksille, mutta parhaat kuvani olen saanut satunnaisesti vallitsevaa valoa käyttäen. Kävellessään museohuoneissa Puranen kiinnostui kokoelmamaalausten pintaan heijastuvasta valosta ja sivuvalosta. Purasta kiinnostaa myös varjo ja sen heijastus. Sivulta tuleva valo tuo esille maalauspuhjan kuluman halkeamat ja kankaan rakenteen. Edestäpäin tuleva valo tuo teokseen varjoja. Puranen kuvasi vuodesta 1991 lähtien Sinebrychoffin taidemuseossa vanhoja muotokuvia. Hän kuvasi myös maisemaa mustaksi maalattujen kiiltävien levyjen kautta, jotka hän vei puutarhaan 16 askeleen päähän kotiovelta.

(Jorma Puranen-artikkeli 2010; Keltanen 2011, 7; Tanhuanpää 2011,12.)

4.3 Yhtäläisyyksiä Purasen taiteen kanssa

Näissä kummassakin, sekä minun, että Purasen valokuvaprojekteissa on käsitelty ajan kerrostumia valokuvan avulla. Puranen sijoittaen akryylilevyille kuvaamansa kuvat luontoon kuvaamalla ne siellä uudelleen ja minä kuvaten akryylilevyjen eri tasoja heijastusten kautta. Kummatkin myös kuvaamme heijastuksia Puranen lavastaen kuvaamispaikan ja minä ilman lavastuksia. Lopputulos näyttää joskus aika tavalla saman tyyliseltä. (Kuvat 9 ja 10).

Kuva 9. (Jorma Puranen 2011)

Kuva 10. (Rinnet-Liius 2010)

Puranen kuvasi muotokuvia usein suoraan edestäpäin, hän käytti sivuvaloa ja muodostuneita varjoja ja kuvasi vanhojen taiteilijoiden maalauksia uudelleen. (Tanhuanpää 2011, 12; Keltanen, 2011, 8). Minä haen myös kuvakulmia vallitsevan valon, heijastusten ja varjojen kautta, mutta olen kuvannut omia teoksiani. (Kuvat 11 ja 12). Koen kuuluvani samaan genreen Purasen kanssa, mutta toisaalta valokuvaajana olen myös perinnekuvaaja, dokumentoija.

Kuva 11. (Jorma Puranen 2011)

Kuva 12. (Rinnet-Liius 2010)

Tutkiessani Jorma Purasta ja hänen työskentelyään, sekä sisällöllisesti että teknisesti havaitsin, että itsessäni ja Purasessa on paljon samankaltaisuuksia. Aihemaailma on joissakin kuvissa sisällöllisesti hyvin lähellä toisiaan. Tekniikassakin on paljon yhtymäkohtia, kuten akryylilevyt, levyjen kautta heijastukset, heijastukset maalauksissa, valokuvaamalla maalaaminen. Eroavaisuuksiakin on, kuten levyjen maalaaminen, kuvaushetken lavastaminen ja esimerkiksi omien kuvien vedostaminen, mitä Puranen tekee. (Rinnet-Liius 2016.)

5 SEKATEKNIikka JA LÄHELLÄ OLEVIA TEKNIIKOITA

5.1 Sekatekniikassa lähes rajoittamattomasti mahdollisuuksia

Usein taideteoksen tekniikaksi on merkitty sekatekniikka, tai mixed media. Sekatekniikoilla tarkoitetaan erilaisten materiaalien ja tekniikoiden yhdistämistä mixed techniques, mixed media. Erilaisten tekniikoiden yhdisteleminen on yleistynyt teoksien tekemisessä, minkä voi havaita taidenäyttelyissä kierrellessään. Erilaisia materiaaleja ja tekniikoita yhdistellessä mahdollisuuksille ei tunnu olevan rajoja. Hakiessani omaa läheistä itselleni soveltuvaa tekemisen tapaa, halusin ottaa mukaan aiheeksi sekatekniikan, koska tekemisessäni voi havaita usein käytetyn useampaa tekniikkaa samassa teoksessa. Sekatekniikan erilaiset mahdollisuudet myös kiinnostavat minua. (Mixed media 2017.)

Valokuva ja lehtileikekollaasit kuuluvat sekatekniikkaan, niiden sekaan voi sekoittaa piirtämistä ja maalaamista, sanoja ja tekstinpätkiä. Perinteiseen maalaukseen voi sijoittaa esimerkiksi palan vanhaa postikorttia. Sekatekniikassa voi yhdistää myös erikoisia materiaaleja yhteen, esimerkiksi sulatettua vahaa ja metallia. Teoksiin voi kiinnitellä pieniä esineitä, kuten nappeja tai klemmareita. Luonnonmateriaalit, kuten oksat, kivet ja kuivat lehdet, ovat myös sekatekniikan käyttäjien suosimia. Sekatekniikoilla työstetyistä töistä voi tehdä halutessaan, vaikka kolmiulotteisia. Rohkea erilaisten materiaalien ja tekniikoiden yhteensopivuuden ennakkoluuloton kokeileminen kuuluu sekatekniikan tekemiseen.

(Usvamaa-Routila 2003; Hannula 2017.)

5.2 Sekatekniikalle läheisiä työskentelytapoja

Joitakin sekatekniikkaan luettavia, tai sekatekniikalle läheisiä työskentelytapoja ovat esimerkiksi assemblaasi eli esinekooste. Assemblaasi on kolmiulotteinen ja yleisimmin puhutaan esinekollaaseista. Assemblaasi yleistyi 1950-luvulla. Assemblaasia seurasi combine-painting, kuvapinnalle kiinnitettiin kolmiulotteisia objekteja, jotka toisinaan päätettiin maalata yli.

Collagrafia on taidegrafiikan tekniikka, jossa painolaatta valmistetaan erilaisista materiaaleista liimaamalla kollaasin tapaan. Tekniikka soveltuu muutaman kappaleen vedossarjoihin. (Hannula 2017.)

Fotomontaasi on valokuvan keinoin sovellettua montaasia, jossa kuvaan yhdistellään osia useammasta kuvasta. Fotomontaasissa on kyse valokuvan kaltaisesta teoksesta, joka voidaan tehdä kuvankäsittelyn avulla. Fotomontaasissa ei ainoastaan liimata valokuvaa kankaalle tai kuvapinnalle, vaan syntyy kokonaisuudessaan valokuvamainen tuote. Fotomontaasi ei ole kuitenkaan valokuvakollaasi, jossa lukuisista yksittäisistä valokuvista kootaan yhtenäinen esitys, jostakin aiheesta tai tapahtumasta. Fotomontaasissa ei myöskään ole kyse kuvamanipulaatiosta, jossa totuutta peitellään ja ajatuksia ohjataan haluttuun suuntaan.

(Hannula 2017.)

Kollaasi tekniikkana kiinnosti surrealisteja. Ensimmäisenä surrealistina tekniikan omaksui Max Ernst vuoden 1919 aikoihin. Ernst kehitti tekniikasta kaksi lajia. Hän lähti esimerkiksi seinäpaperista, jossa jokin piirros sai aikaan halun lisätä kynällä tai siveltimellä täydentävän teeman. Toinen menetelmä oli useasta painotuotteesta kerätty ja yhteen koottu teos. (Hannula 2017.)

Kollaaseissa käytettyjä tekniikoita ovat esimerkiksi cubomania, jossa kuva jaetaan neliöiksi ja kootaan jälleen välittämättä siitä mitä kuva on aikaisemmin esittänyt. Frottage, eli hankauspiirros on piirustus tekniikka, jossa paperin alla olevan pinnan rakenne siirretään paperille hankaamalla kuvio esiin esimerkiksi liidulla. Tekniikan keksi Max Ernst. Hänelle ajatus frottagesta syntyi majatalon kuluneesta lautalattiasta, jonka kuviot hän siirsi paperille värittäen sen toiselta puolelta kynällä. Hän valmisti myös tällä tavalla säkkikankaasta ja puun lehdistä kuvia, jotka hän sitten saattoi siirtää maalauksiinsa osana. (Hannula 2017.)

Fumage on surrealistinen tekniikka, jossa paperia tai kangasta käsitellään kynttilän tai kerosiinilampun avulla savulla, sen teki tunnetuksi Wolfgang Paalen. Hänen ensimmäinen kynttilällä tehty fumage-työnsä esiteltiin 1936. Tekniikkaa ovat hyödyntäneet useat surrealistit mm. Salvador Dali. Grattage taas on tekniikka,

jossa väripintaa muokataan raaputtamalla. Tasismi on värin näennäisen sattumanvaraista roiskintaa maalaus pohjalle, se on abstrakti taidesuuntaus, jossa painotetaan taiteilijan fyysistä ilmaisua ja halutaan siirtää se maalaus kankaalle suoraan. (Usvamaa-Routila 2003; Hannula 2017.)

6 OPINNÄYTETYÖN TOIMINNALLINEN OSUUS

6.1 Erilaisia kokeiluja eri menetelmin

Työskentelyosuudessa tein erilaisia kokeiluja yhdistellen eri tekniikoita. Hain itseleni mieleistä ja luontaista ilmaisukeinoja. Minua ovat kiinnostaneet aina vanhat sekä uudet valokuvat. Varsinkin kuvat ihmisestä esiintyvät usein töissäni. Tutkiesani omaa tekemisistäni lähdin liikkeelle tehtyjen projektien jälkeen omakuvasta. Käsittelin kuvaa kuvankäsittelyllä niin, että sain vanhan kuvan hiukan näkyvämmäksi ja siirsin kuvan 50-luvun vaatteisiin, jonka jälkeen hain erilaisia kuvia miljöistä. Käsittelin miljöökuvat digitaalisesti värikkäiksi, ja niiden päälle tein omakuvani. Maalasin kapalevyn, jonka päälle liimasin kuvan. Leikkasin omakuvat irti tulosteesta ja kapalevystä omakuvien muotoiset palat, joiden päälle liimasin kuvat itsestäni ja liitin tämän miljöökuvan päälle kolmiulotteiseksi teokseksi. (Kuva 13.)

Kuva 13. Omakuva kapalevystä

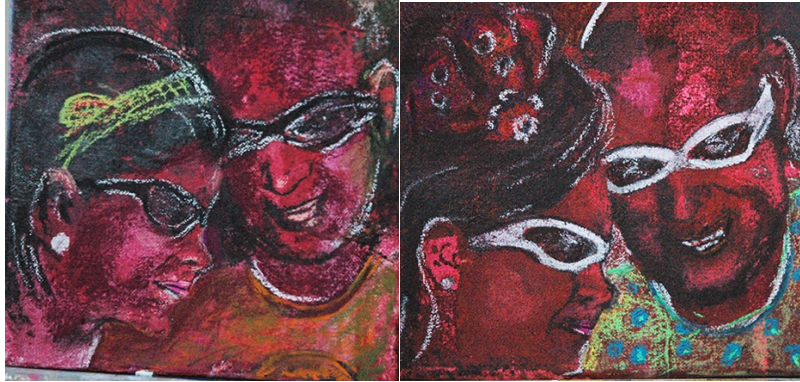
Teokseen olin tyytyväinen, mutta mielessä vaivasi ajatus, arvostetaanko tällaista digitulostetaitetta taiteena. Tämä oli kuitenkin aivan erilaista, kuin aikaisemmin olin tehnyt. Kuvankäsittely digitaalisesti ja siitä tehty valmis teos tulostamalla oli

minulle uutta ja tuntui jotenkin, että tällaista teosta on vaikea hyväksyä taideteokseksi. Jäin pohtimaan asiaa.

Kuva 14. Sekatekniikkaa japaninpaperille

Toisessa kokeilussani lähdin liikkeelle valokuvan ottamisesta. Kuvasin mallin sivuprofiilin, jonka käsittelin digitaalisesti mustavalkoiseksi ja selkeäksi. Piirsin kuvan päälle ohuita satunnaisia viivoja, jotta saisin valokuvamaisen tyylin enemmän taideteoksen oloiseksi koska en halunnut, että tästä tulisi henkilövalokuva. Mietin, onko minulla mitään valmiita materiaalia, johon voisin kuvan yhdistää. Vanhoista varastoista löytyi vanha monotypia, joka oli vaaleanpunainen ja johon olin monotypiaa käyttäen painanut männyn neulasen kuvia. Ajattelin, että tämä kävisi kuvan pohjaksi. Paperi oli japaninpaperia, ja päätin siis tehdä kuvan sille. Halusin kokeilla tähän kohtaan kopiografiikkaa ja siirsin kuvan paperille kopiografiikkaa käyttäen. Kopiografiikka on tekniikka, jonka tulos on aina epämääräinen. Kuva onnistui kuitenkin suhteellisen hyvin näinkin ohuelle paperille, joitakin epämääräisyyksiä lukuun ottamatta, jotka liittyivät kuvan reunoihin. Reunoissa jossakin kohtaa väri ei ollut tarttunut joka paikkaan. Käytin kuvan viimeistelyssä mustetta, jolla myös korjailin puuttuvat värikohdat (Kuva14). Tyyli miellytti minua, tekniikasta en ollut varma. Kopiografiikka on menetelmä, jolla sattumanvaraisuus pitää hyväksyä. Tuloksessa näkyvät helposti materiaalien yhteensopivuus ja värin koostumus. (Rinnet-Liius 2016.)

Kuva 15. Monotypiaa, kartonkigrafiikkaa ja pastellia

Kolmannessa kokeilussani löysin varastoistani punaisella öljyvärillä painettuja japaninpapereita. Käytin jälleen kopiografiikkaa painaessani paperiin kuvan nyt pariskunnasta. Kuva ei näkynytkään kovin hyvin tummanpunaisen ja kirjavan värin päällä, mitä olin toivonut. Lähdin jatkokäsittelmään kuvaa vesivärein ja pastellivärein. Sain mielestäni kuvaan hiukan jämäkkyyttä, mutta en mieleisekseni. Kuvan pohjaväri oli toisin paikoin tumma ja kuva ei erottunut mielestäni tarpeeksi pohjasta. Pastelliväri on mukava käsitellä, mutta jostain syystä en osaa soveltaa, tai arvostaa sitä oikein taideteoksen tekemisessä, mikä on vain tunnekysymys, enkä löydä siihen mitään perusteita. (Kuva 15).

Neljännessä kokeilussani käytin valokuvaa maalatessani öljyvärimaalauksia, vaikka maalauksesta ei tällä kertaa tullutkaan sekatekniikkaa, en antanut sen asian estää, koska tuntui siltä, että tämä oli nyt tehtävä. Käytin alussa valokuvaa mallina, jonka avulla tein luonnoksen ja alustavan maalauksen. Käsittelin kuitenkin kuvaa jälleen digitaalisesti ja testasin mitä värejä käytän seuraavaksi maalauksessa. Halusin maalaukseen jotain lisää. Kävin käsittelemässä kuvaa toistamiseen ja päätin tehdä maalauksen taustasta epämääräisen, abstraktin ja esittävän rajamaille. Maalaamistapahtuma värein on rentouttava ja erilainen kuin esimerkiksi tietokonetta käyttäen tehty maalaamistapahtuma. Tahdon aina aika ajoin palata tähän perinteiseen maalaamiseen, koska prosessi värien kanssa on nautittava. Toiseen samantapaiseen kokeiluun halusin kokeilla lisäksi painojälkeä. (Kuva 16; Rinnet-Liius 2016.)

Kuva 16. Maalaus painojäljen kanssa

Viidennessä kokeilussani kuvasin lapsia heidän leikkiessään lastenkutsuissa. Lasten kuvaaminen ei ole kaikkein helpointa yksinään, kun ei ollut avustajaa paikalla ja heillä oli niin kova meno päällä. Sain kuitenkin muutamia kuvia, mistä saatoin tehdä suurennoksia. Käsittelin kuvia digitaalisesti ja tulostin ne. Siirsin kuvat gessoa käyttäen kopiopaperilta syväpainopaperille. Ajatuksena oli tehdä näistä maalauksia mustetta käyttäen. Muste on mieleinen materiaali ja sen kanssa puuhaileminen on mielekäästä ja rentouttavaa. (Rinnet-Liius 2016.)

Kopiopaperin peseminen pois syväpainopaperilta oli hankalaa. En saanut haluaani jälkeä aikaan. Kuivuttuaan kuva näytti aina pumpuliselta ja mattaiselta, ei siis selkeältä. Levitin päälle mediumia, joka auttoi vähän. Maalasin päälle mustalla musteella epämääräisiä muotoja ja viivoja ja maalasin kuvia toisin paikoin

värillisillä musteilla. Lopuksi käytin päällä vahaa. Tulokset olivat suhteellisen hyviä, mutta en omasta mielestäni yltänyt siihen laatuun mihin olisin halunnut. Mallikuva ei ole lapsen kuva, mutta eräs kokeiluista, jonka yhdistin aikaisemmin maalaamalleni japaninpaperille, teoksen valokuvasin, siirsin kuvansiirrolla ja maalasin musteella. (Kuva 17; Rinnet-Liius 2016.)

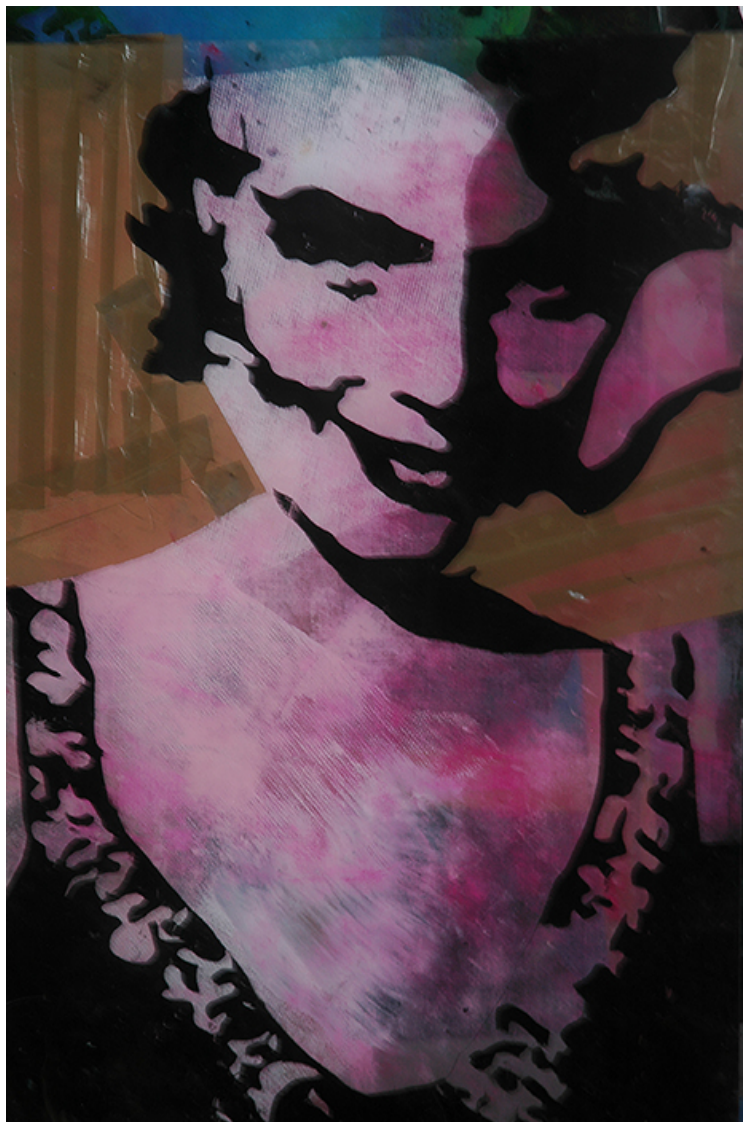

Kuva 17. Sekatekniikkaa, mustetta ja valokuvaa

Tein projektissani aikaisemmin hahmoja kolmikerroksiselle akryylilevyille painaen. Rullasin öljyvärin kankaalle, jonka painoin sabluunoja käyttäen levyille prässin läpi. Akryylilevyissä oli myös käytetty valokuvaa joillain tasoilla. Halusin nyt kuudennessa kokeilussani palata tähän tekniikkaan. En kuitenkaan käyttänyt valokuvaa akryylilevyssä samalla tapaa kuin aiemmin, vaan yritin siirtää mustavalkoisen valokuvan akryylilevyille sabluunojen avulla mustaa väriä telaamalla. Maalaamalla ja telaamalla on lähes mahdoton saada väri leviämään tasaisesti akryylilevyille, joten päätin painaa väriä akryylilevyille kankaiden avulla prässin läpi. Joitakin kohtia jouduin paikkaamaan jälkepäin varovasti pensselillä. (Rinnet-Liius 2016.)

Halusin saada värin mahdollisemman ohuesti, jotta voisin lisätä siihen useampia kerroksia, niin että ne näkyisivät vielä läpi. Kerrokset tulivat ohuita ja kankaan tekstuuri tuli kauniisti näkyviin painojäljessä. Akryylilevy ei kuitenkaan mahtunut prässin läpi kerralla ja koska sitä joutui siirtämään välillä, jäi värin yhtymäkohtaan raja. Se ei kuitenkaan haitannut maalausta mielestäni.

Painoin useita ohuita kerroksia ja väri paistoi mielestäni kauniisti päällimmäisten kerrosten alta. Näissä töissä käytin julkkisten kuvia, joiden kasvot olivat jo kulu-neita ja tuttuja. Ne sopivat mielestäni tämänkaltaisiin töihin (kuva 18). Vanhat kas-vot tuovat viestin menneisyydestä, ne elävät vain, vaikka henkilö on jo poistunut kauan aikaa sitten. Koin töiden tekemisen hiukan työlääksi. Värien painaminen prässin läpi akryylilevylle oli hiukan hankalaa. Prässin mitat rajoittivat myös työn kokoa. (Rinnet-Liius 2016.)

Kuva 18. Keskenikäinen teipattu teos

Kuva 19. Parafiinia, akryyliä ja mustetta

Tässä kuvassa kokeilin valokuvaa mallina. (Kuva19). Käytin pohjan ja kuvan maalaamisessa akryyliväriä. Peitin maalauksen parafiinilla, jonka jälkeen raaputin kuvan näkyviin. Jotkin kohdat patinoisin musteella parafiinin päältä. Parafiinin kanssa tekeminen oli mielenkiintoista. En ole nähnyt näin tehtyjä töitä, mikä tekee olon epävarmaksi sen suhteen, mitä aika tekee tällaiselle kuvalle. Tosin nykyäänhän kaikki on sallittua, eikä taideteoksen tarvitse kestää ikuisuutta. Tekniikka vaatii lisää harjoittelua ja kokeiluja, muuten työskentely parafiinin kanssa oli mukavaa ja nautittavaa. (Rinnet-Liius 2016.)

6.2 Näyttelyni ja siihen liittyvät työni

Näyttely sisältyy tähän tutkimusmatkaani omaan itseeni ja tekemiseeni. Näyttelyyn kiireellisesti tehtävien töiden ansiosta voin tarkastella itseäni, tekemistäni ja valintojani paineen alaisena. Kesällä sattuneiden yllättävien tapahtumien takia, minulle jäi vain vähän aikaa näyttelytöiden tekemiseen. Näyttelypaikka oli varattu

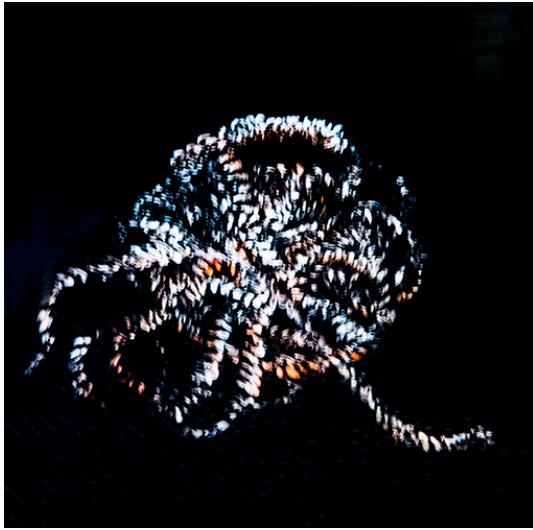
ja olin sopinut yhteisnäyttelystä Lea Kiven kanssa, joka teki päättötyötänsä Satakunnan ammattikorkeakoulussa. (Kivi 2016).

Koska jouduin valitsemaan minulta parhaiten luontuvia tekniikoita, jotta työskentely olisi joutuisampaa, mietin olisiko näyttelyyn tekemäni valinnat minulle kuitenkin kaikkein luontevampia. Näyttelyyn tekemäni työt jäivät tämänkertaisen tutkimusmatkani viimeisiksi. Tämänkertaiset viimeiset työni valmistuivat The Illusion of the Royal Garden teeman ympärille, johon tein kaikki työni kesän aikana. Näyttely ajoittui syksyille. Aihe muodostui Lea Kiven pronssitöiden ympärille, jotka olivat aiheeseen sopivia ja jo valmiiksi tehtyjä (Kivi 2016). Otin kesän aikana valokuvia tätä Kuninkaallinen puutarha aiheetta ajatellen. Tein osasta kuvia perinteisiä valokuvia. Löysin kuvatessani asioita, joihin ihastuin ja halusin käyttää näitä puutarha teemassa, kuten linssiheijastumia, joista tuli puutarhan jalokiviä. Lintuaihe toistui myös useassa työssäni. (Rinnet-Liius 2016.)

Halusin kuitenkin tehdä perinteistä maalausta joukkoon, koska pelkäsin, että minut luokiteltaisiin muuten valokuvaajaksi, eikä kuvataiteilijaksi. Tämän näyttelyntöistä ei kuitenkaan tullut sekatekniikkaa, ellei fotomontaasia lueta sellaiseksi. Halusin antaa itselleni vapauden, joten en pakosta lähtenyt tässä kiireellisessä vaiheessa hakemaan sekatekniikkaa, joka ei tällä kertaa luontaisesti tullut mukaan kuvaan. Maalasin kaksi perinteistä öljyvärimaalausta kankaalle samasta aiheesta, ikään kuin maliksi, että teen muutakin, kuin valokuvaan. Tuntui, että otin siveltimen taas lähes ensimmäistä kertaa käteeni, edelliset maalaukset tein vuotta aikaisemmin. (Rinnet-Liius 2016.)

Toinen aihe maalauksiin oli puutarhan yö ja toinen puutarhan vartijat, jossa esiintyi tyttö ja lintu. Maalausjälki tuli hiukan jäykähköä, koska yritin pidättäytyä valokuvissa, joista katsoin mallia. Olisin voinut maalata vähän vapaammin, mutta jokin vain pidätteli minua. Puutarhan yössä asetelma oli vähän outo, mutta en puuttunut siihen, vaan annoin sen olla juuri sellainen, kuin se oli ottamassani valokuvassa. Tyttö-kuvassa pidättäydyin liikaa valokuvassa, tiesin tämän, mutta silti tällä kertaa halusin tehdä näin, jostain syystä. (Rinnet-Liius 2016.)

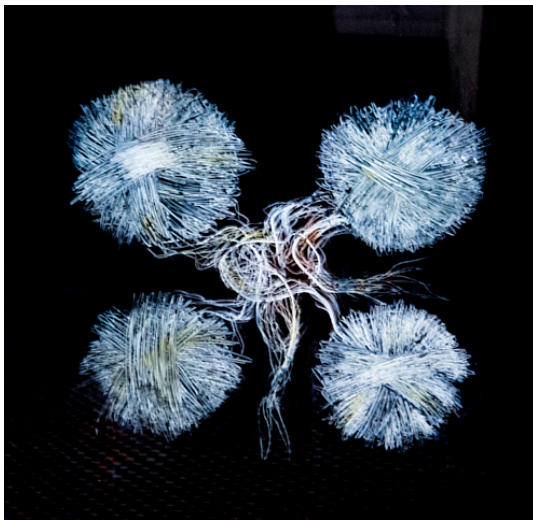
Tein myös öljymaalauksia akryylilevyille. (vrt. Kuvat 20-23). Kaikki työt muodostuivat kuninkaan puutarha teeman ympärille, ”Kuninkaan mittanyöri”, ”Kuninkaan punaiset langat”, ”Kuninkaan johtolangat” ja ”Kuninkaan vitjat”. Akryylilevytyöt tein poistamalla maalaamaani väriä levyiltä. Kerroksia tuli neljä, joiden välillä työn täytyi aina kuivua lähes viikko. Kaikkiin levyihin vuoron perään reunaan tuli viilto, enkä tiedä missä vaiheessa ne tulivat, ne vain ilmestyivät jossakin vaiheessa työhön. Lopulta minulle jäi vain yksi täysin ehjä teos. En ollut aikaisemmin maalannut näin ohueen akryyliin ja näyttää siltä, että tällainen ohut akryylilevy ei kovin hyvin sovellu maalaamiseen. Viillot olivat kuitenkin niin näkymättömiä, että saatoin työt laittaa esille, vaikka myyntiin niitä en laittanut. Näihin akryylilevyihin maalasin mustalle pohjalle yksinkertaisia asioita. Tein kaiken kaikkiaan 12 maalausta akryylilevyille, joista kuusi vein näyttelyyn. Neljä laitoin vain ikkunalle näytille, koska kolmessa niissä oli halkeama reunassa, jota ei kuitenkaan erottanut työtä katsellessa. Ajattelin näiden töiden sopivan digitaalisesti tehtyjen valokuvateosten kanssa, jotka pohjustutin silisec-menetelmällä. Kyllä ne ilmeisesti sopivatkin, koska taiteilijaseuran jäsenet luulivat niitä valokuviksi (Rinnet-Liius 2016.)

Kuva 20. Kuninkaan mittanyöri

Kuva 21. Kuninkaan vitjat

Kuva 22. Kuninkaan punaiset langat

Kuva 23. Puutarhan matto

Perinteiset valokuvat vedostutin pehmeälle taidepaperille (Kuvat 24-27). Olisin halunnut, että paperi olisi ollut vielä pehmeämpää, kun näin jäljen. Valokuvat olivat kaikki tänä vuonna otettuja ja niissä esiintyi maisemaa, sumu kuvaa, lintukuva joutsenen lentoonlähdestä, sekä näkymiä, joita löytyy usein vain linssin läpi. Kuvat itsessään olivat melko harmaa sävyisiä, niiden värimaailmaa ei juurikaan tarvinnut muuttaa. Kuvat sopivat hyvin puutarha aiheeseen. (Rinnet-Lius 2016.)

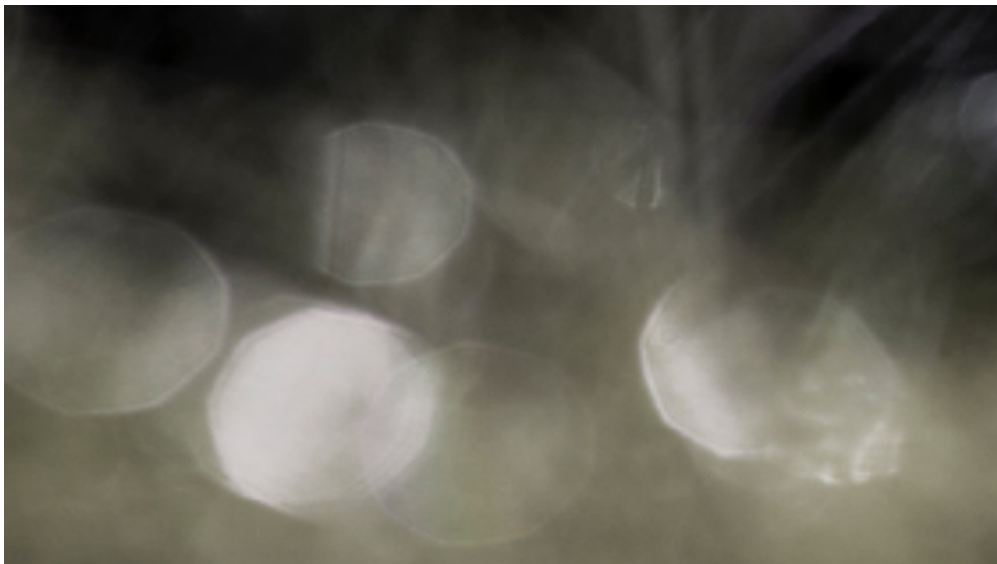
Kuva 24. Lentoonlähtö

Kuva 25. Vartiosotilas

Kuva 26. Puutarhan aamu

Kuva 27. Puutarhan jalokivet

Digitaalisia taidevalokuvia tein kuusi 70 cm x 90 cm:n kokoista teosta. Neljä näistä pohjustutin silisec-menetelmää käyttäen ja kaksi kehystin lasin taakse. Taidevalokuvissa käytin photoshop-ohjelmaa työstäessäni. Liitin teoksiin useampia kuvia. Lapset ja kasvot ovat aina viehättäneet minua ja osaan teoksista tuli näitä lapsia, kuten Ruusuprinsessa ja Prinsessan päivä (Kuvat 28, 29). Yhdistin teoksiin aina kasvillisuutta näyttelyn teeman mukaan. Toisiin teoksiini käytin erilaisia kasveja. Näyttelystä sain paljon positiivista palautetta ihmisiltä juuri näistä töistä. (Kuvat 30-33; Rinnet-Liius 2016.)

Oma arvioni kuitenkin on, että katsojat eivät vielä ole valmiita hyväksymään digitaalitaidetta taiteena samoin kuin perinteistä maalausta. Ajatus tuntuu olevan, että digitaalisen taiteen tekeminen on helpompaa. Tämänkaltaisten isojen töiden pohjustus- ja kehystysmenetelmät ovat kuitenkin niin kalliita, että hintaa valmiille teokselle kertyy aika paljon, eikä töitä voi tämän vuoksi myydä kovin halvalla. Hintaa tulee, varsinkin jos kustannuksiin laskee myös valokuvan ottamisen ja sen onnistumisen ja varsinaiselle kuvapaikalle menemisen ja tarvittavan kaluston hinnan. Jos kaiken ajan laskee, valokuvataideteoksen tekeminen vie helposti aikaa keskikokoisen useampi kerroksisen öljvärimaalauksen verran. Riippuen tietysti työstä ja värin kuivumisesta, verrattaessa huomioon on myös otettava, kuinka yksityiskohtaista ja kerroksellista kuvankäsittelyä, tai öljvärimaalausta ollaan tekemässä ja kuinka ainutkertaisia ja vaikeasti saatavia kuvia ollaan käsittelemässä. Rinnet-Liius 2016.)

Kuva 28. Ruusuprinsessa

Kuva 29. Prinsessan päivä

Näyttelykuvien vedostaminen ja pohjustaminen kehystyksineen maksoi 1700 euroa. Isommat valokuvateokset, joita oli viisi, olivat 1550 euroa ja loput olivat pienempiä valokuvavedoksia paperille, joita pohjustutin kapa-levylle. Näyttelyyn tekemäni maalaukset, joita oli kaksi, materiaalit maksoivat 40 euroa ja akryyllillevytöiden materiaalit 140 euroa.

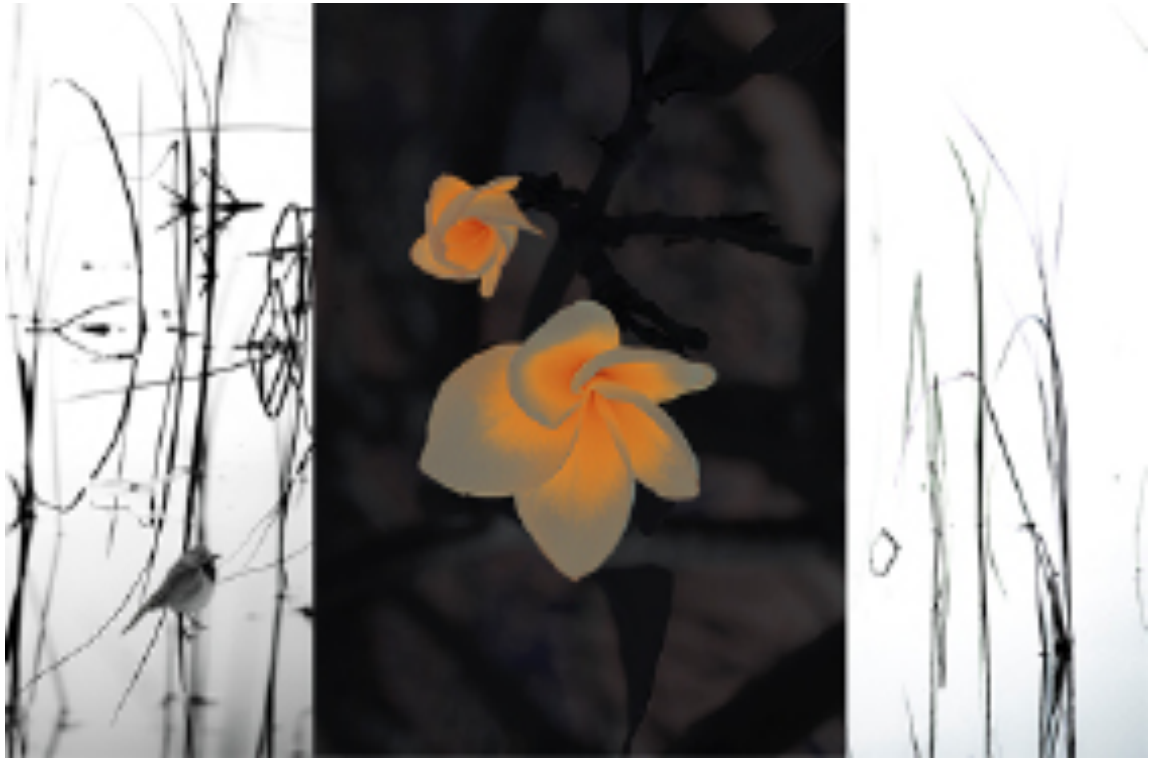
Yllättävää on, että valokuvien vedostaminen ja esittelykuntoon saattaminen tulee taiteilijalle paljon kalliimmaksi, kuin esimerkiksi öljvärimaalausten maalaaminen, tai esimerkiksi 30 cm:ä korkean pronssityön tekeminen, joita olen myös tehnyt ja jonka materiaalikustannukset ovat alle puolet yhden isokokoisien silisec-menetelmällä pohjustetun taideteoksen hinnasta. Tosin lopullinen työn hinta määräytyy myös työmäärästä ja pitää tietysti ottaa huomioon, että halutessaan valokuvateoksista saa tehtyä useampia vedoksia. Yksittäinen valokuvateos voi kuitenkin olla kaikkineen kustannuksiltaan ja työmäärältäänkin verrattavissa esimerkiksi pieneen pronssiveistokseen, riippuen tietenkin työstä. Ihmettelen, jos valokuvataiteilijoilla on varallisuutta kovin usein esitellä töitään nykyaikaisilla menetelmillä pohjustettuina, kuten silisec tai alumiini ovat, jos työt vielä ovat suurikokoisia, kun lisäksi näyttelytilakin maksaa. (Rinnet-Liius 2016.)

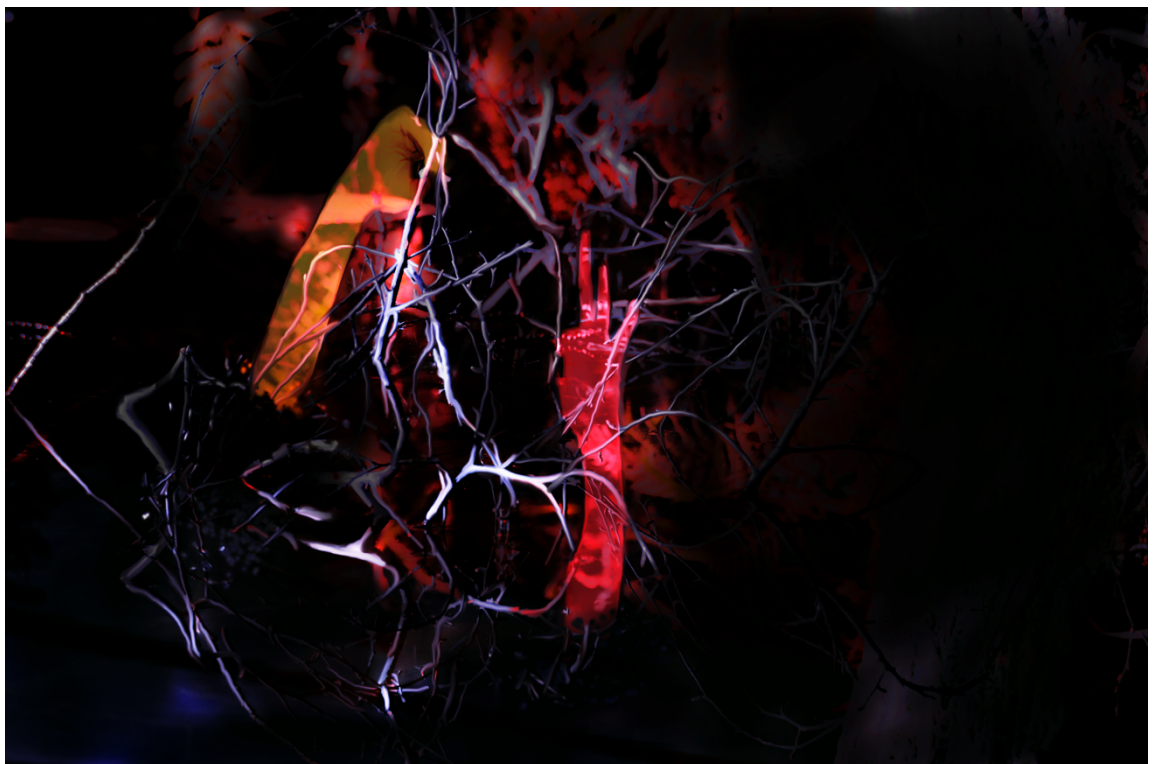
Kuva 30. Kuninkaan hovia

Kuva 31. Aarteita varjossa

Kuva 32. Kuninkaan taideteos

Kuva 33. Kuninkaan puutarhuri

7 POHDINTA

Huomasin, että kokeilua voisin jatkaa, vaikka kuinka kauan. Olen luonteeltani taiteilija, joka ei varsinaisesti jää tekemään jotakin samaa. Vaikka ajattelin, että löytäisin jonkin tavan mitä voisin toistaa, täytyy ehkä hyväksyä, että en ole sen kaltaisen tekijä.

Yhteenvedona kokeiluistani ja töistäni voisin päätellä seuraavasti:

Digi- ja tulostintaiteesta jäi epäily, että arvostetaanko tällaista taidetta nykyään taiteena. Kopiografiikalla painetusta valokuvasta, joka painettiin monotypiapohjalle, jäi mielikuva tekotavan satunnaisuudesta ja hallitsemattomuudesta. Samoin kävi toiselle kopiografiikan kokeilulleni öljyväripohjalle, joka ei tahtonut erottua pohjastaan, eikä pastellin käyttö maalauksen päällä tuntunut luonteelta minulle. ”Selfiekeppinsä kanssa kulkeva valokuvaaja” oli öljyvärimaalaus, jossa maalasin öljyvärein ja käsittelin kuvaa välillä kuvankäsittelyssä. Lähtökohta oli ottamani valokuva. Maalaustapahtuma on yleensä rentouttava, mutta edellisestä maalaukserastani oli sen verran aikaa, että tällä kertaa itse maalaaminenkin tuntui hiukan väkinäiseltä. Maalaaminen kuitenkin vaatii keskittymistä ja kaikessa rauhassa paneutumista, ehkä en päässyt sellaiseen hetkeen tällä kertaa. Kokeilin myös yhdistelmänä kuvansiirtoa, mustetta ja monotypiaa japaninpaperille. Teokset miellyttivät tyyliltään, tekniikkaa kannattaisi ehkä hioa. Akryylilevytyö oli miellyttävä kokemus, mutta ison työn vieminen prässin läpi oli hankalaa ja työlästä, värin vieminen tasaisesti ja ohuesti akryylilevylle oli kuitenkin muunlaisin keinoin haastavaa, koska työkalun jäljet jäivät akryyliin niin helposti näkyviin. Maalaus parafiinia käyttäen oli mielenkiintoinen, mutta en ole nähnyt parafiinilla tehtyjä töitä aikaisemmin, enkä tiedä miten parafiini ajan kanssa käyttäytyy maalauksessa, joten sitäkin tekniikkaa pitäisi työstää lisää.

Valokuvataideteokset, joita tein näyttelyyn, tein valokuvaamalla ja kuvankäsittelyä käyttäen. Ne tuntuivat luontevilta tähän hetkeen. Tässä kohtaa palaan taas ensimmäiseen kokeiluuni, joka oli tulostettu digiteos. Vaikka vedostus ja pohjustus olivat erilaiset ja kovin paljon erihintaiset, tuntuu, että ongelma oli samanlainen: arvostetaanko näitä teoksia taiteena perinteisen maalauksen rinnalla. Taiteilijalle tällaisten suurikokoisten vedosten tekeminen ja pohjustaminen tulee kuitenkin

kohtalaisen kalliiksi, joten se rajoittaa tällaisten töiden tekemistä ja näyttelyyn viemistä.

Valokuvat luontuivat hyvin ja tuntuivat omalta tekemiseltä. Valokuvassa minua kuitenkin huolestuttaa nykyisen valokuvauksen paljous ja moninaisuus. Lähes kaikissa töissäni mukaan lukien aikaisemmat projektini, valokuva ja nimenomaan valokuvaaminen ovat olleet keskiössä. Käytän aina töissäni itse ottamaani valokuvaa, en lehtikuvaa, tai muiden ottamia valokuvia. Ensimmäisessä projektissani käytin Ruokolahden eukkoista tehtyä maalausta mukana työssäni, mutta lopullinen työ oli 12 valokuvaa. Toisessa projektissani tein valokuvista grafiikanvedoksia. Muissa kokeiluissani käytin valokuvani rinnalla muita tekniikoita. Näyttelytöissäni käytin lähes yksinomaan valokuvaa ja digitaalisesti tehtyjä valokuvataideteoksia, fotomontaaseja. Voisi päätellä, että valokuva ja valokuvaaminen ovat tärkeänä osana tekemistäni. Oikeastaan tekemiseni perusta. Muita tekniikoita valokuvan ympärillä voisi halutessaan kehittää lisää. Valokuva tuli kuitenkin tekemiseeni kiireen alla, joten siihen oli helppo nojautua.

Lähtiessäni tutkimaan minkälainen taiteilija olen ja löytyisikö minulle yhtä ainoaa oikeaa tekemisen tapaa, olen kiireessä päätenyt ottamaan tekotavakseni valokuvan ja valokuvataideteoksen, jotka tuntuivat luontevimmalta tässä tapauksessa. Voisiko tästä päätellä jotain? Etsin tekniikkaa, jota voisin toistaa, niin kuin monet taiteilijat tekevät. Päädyin valokuvaan ja fotomontaaseihin, myös kuvien yhdisteleminen erilaisin tavoin voisi olla ilmaisukeinoni enemmän kuin mikään erillinen yksittäinen tekniikka. Tekemiseni on muuttunut enemmän tehtäväksi nykyaikaisilla työvälineillä, joiden avulla syntyy esimerkiksi, digitaalinen kuva ja digitaalisen kuvan käsittely.

Tekeminen ja etsiminen kuitenkin jatkuvat. Täydellistä määritelmää en tekemiseleni vielä löytänyt. Näyttelyssä sain kehuja näistä valokuvataideteoksistani, mutta minusta tuntuu, että aika ei ehkä ole vielä kypsä digitaalisten töiden arvostukselle esimerkiksi maalaustaiteen rinnalla. Jatkan tutkimistani ja jalostan esille saamaani jatkossa. Koulutukseni, jonka opetuksen keskiössä on ollut digitaalinen kuvataide, on vaikuttanut valintoihini ja tekemiseeni hyvin paljon

LÄHTEET

- Haavisto S. 2011. Taide tekee näkyväksi yhteyksiä. Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulu, Lahti. Viitattu 15.1.2017
<http://www.theseus.fi/handle/10024/27719>
- Hannula P. 2017. Kollaasi on yhdistelmätekniikka. Viitattu 15.1.2017
<http://www.atelierhannula.fi/tekniikka.html>
- Hietaharju M. 2011,132. Miten valokuva toimii. Porvoo: WS Bookwell.
- Jorma Puranen-artikkeli, 2010. Espoon modernin taiteen museo. Viitattu 2.1.2017 <http://www.emma.museum/node/355>
- Jorma Puranen-artikkeli, 2010. Espoon modernin taiteen museo. Viitattu 2.1.2017. <http://emma.museum/node/114>
- Järvinen S. 2000. Hiljainen vastavirta-ajan ja paikan vuoropuhelua. Viitattu 4.1.2017. kiiltomato.net
- Kantokorpi O. 2013. Kuva ja muistin historialliset kerrokset. Viitattu.2.1.2017
<https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/kuva-ja-muistin-historialliset-kerrokset>
- Keltanen M. 2011. Jorma Puranen, Varjoja ja heijastuksia- shadows and reflections. Helsinki: Sinebrychoffin taidemuseo.
- Kivi L. 2016. Kuningas ja kuningatar puutarhassa. Kulttuurialan opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu, Kankaanpää Viitattu 3.2.2017
<https://www.theseus.fi/handle/10024/120213>
- Mikhula A. 1998. Kommunikointi eri maissa. Kauppakaari Oyj Yrityksen Tietokirjat.
- Miller A. Kiasma hits -artikkeli Good morning Mr.Orwell. Viitattu 12.8.2016
<http://www.kiasma.fi/kokoelmat/kiasma-hits-suomi/good-morning-mr-orwell-kommunikaatio-taiteen-aiheena/>
- Mixed media. 2017. Tate-museum. Viitattu 2.2.2017
<http://www.tate.org.uk/learn/online-resources/glossary/m/mixed-media>
- Puranen J. 1989. Alfa ja Omega, Helsinki: Opus12.
- Rinnet-Liius A. 2009, 2010, 2016.Työpäiväkirjat. Lapin AMK, Tornio.
- Ruusunen A. 2009. Media muuttuu. Helsinki: Gaudeamus:
- Tanhuanpää A. 2011. Jorma Puranen, Varjoja ja heijastuksia- shadows and reflections. Helsinki: Sinebrychoffin taidemuseo.
- Usvamaa-Routila S. 2003. Kollaasi. Viitattu 15.1.2017
http://www.routila.com/usvamaa_routila/kollaasi2.html

LIITTEET

- Liite 1. Galleria Koppelo
- Liite 2. Näyttelyn avajaiset
- Liite 3. Akryylilevyille tehtyjä maalauksia
- Liite 4. Näyttelyvieraita

Galleria Koppelo, Tampere Liite 1

Näyttelyn avajaiset, Pia virtasen esitys Liite 2

Akryylimaaluksia, Liite 3

Näyttelyvieraita, Liite 4

